

CATALUNYA NORD

joan-daniel bezsonoff

L'alsacià | Quan era petit, vaig viatjar molt. Havia de seguir mon pare, metge militar. Cada tres o quatre anys, ens n'anàvem a viure en una ciutat de guarnició diferent. El setembre del 1969 vam arribar a Breisach am Rhein —Vieux Brisach en francès—, petita població a les ribes del Rin.

He tornat d'Alsàcia. La visita a Breisach am Rhein ha estat decebedora. El barri on vivia s'ha transformat massa perquè hi pogués sentir alguna nostàlgia. A Alsàcia, però, he trobat imatges de la infantesa. En particular, la pujada a Odilienberg, el mont Santa Odila.

Llevat de les zones turístiques i de les ciutats importants, m'ha sorprès agradablement la vitalitat de l'alemany alsacià. Alsàcia es troba en la mateixa situació que la Catalunya Nord cap al 1970. La llengua encara es parla força, però és condemnada a mort a la llarga. El jovent contesta en francès o, a vegades, en alemany normatiu.

De fet, no existeix cap llengua alsaciana. Allò que el poble i els lingüistes anomenen alsacià és un conjunt de dialectes alemanys. Cada zona dialectal d'Alsàcia té la seua germana germànica (em perdonareu aquesta facilitat...) al país veí. Els alsacians no necessiten cap *koiné* com el *batua*. Ja la tenen. Es diu alemany.

El lector interessat trobarà molta documentació a l'arxiu de l'excel·lent revista bilingüe *Land un Sproch* (Terra i llengua): <http://www.culture-bilinguisme.eu/index.php/revue2>

L'ALT EMPORDÀ

joan ferrerós

Acústica 2017? | 2016, 15a edició. Aniversari rodó i repte amb dues fites. Primera, les cròniques confirmen que la convocatòria ha superat l'anterior; el promotor Xavi Pascual pot presumir que els quatre dies d'oferta musi-

cal han convocat a Figueres cent mil visitants. Per raons de seguretat els recitals s'han fet en espais grans i oberts (Rambla, Josep Pla, Catalunya i Teatre Jardí) i la majoria han estat gratuïts; hi ha cantat o tocat bona representació del pop nacional (el gran Adrià Pun-tí, Els Pets, Albert Pla i de més joves), més algun grup anglosaxó notori com el Marky Ramone's Blitzkrieg (els anys del líder fan que això darrer quedi en retòric); s'hi ha intercalat la Fira del Disc, i el personal, per resistir la festa, ha trobat combustible divers als *food*

trucks, avui tan de moda. I una part del comerç urbà ha fet calaix. El segon repte és el de la continuïtat. L'Ajuntament ha facilitat uns dos-cents mil euros directament per a l'efemèride; però a partir d'ara convocarà un concurs públic, obert, que si la marquetèria del Consistori i Acústica no encaixa bé potser el Festival no es podria assegurar l'estipendi per poder preparar amb tranquil·litat l'edició 2017.

El camí ral a Garrigàs i a Pontós | El ministeri d'Obres Públiques té molt abandonada la N-II que travessa les comarques del bisbat gironí malgrat que el vial sigui un dels de més trànsit de l'Estat. Ara han estat els veïns d'aquests dos municipis, més els de Creixell, Sta. Eulàlia i d'altres nuclis veïns que han acabat la paciència i s'han manifestat tallant la N-II dues vegades. S'han cansat d'esperar les obres que fa anys van ser projectades i aprovades per tal de pal·liar el risc que pateixen cada vegada que, venint o anant a aquests pobles, han d'entrar o sortir de la carretera que ve de la Puerta del Sol. Són dos encreuaments en què la

>> *Sidonie electrizant la plaça Catalunya de Figueres en el marc del Festival Acústica 2016.*

FESTIVAL ACÚSTICA FIGUERES

velocitat, combinada amb distraccions o amb el tonatge, ha anat convertint en això que els del trànsit en diuen punts vermells; de tant en tant s'hi produeix un accident, a vegades greu. Ho empitjora el fet que «inexplicablement» l'autopista no sigui gratuïta entre la Jonquera i Vilademuls, com ho és entre aquest poble i la sortida que, al sud de Girona, permet accedir a l'Eix Transversal.

Roses i l'Escala | Les dues viles que clouen el Golf han protagonitzat senyals actes positius. A Roses han celebrat la festa major sense l'empaitada d'ànecs i el correbou. El turment infrin-git als bous s'hi practicava de poc, per mimetisme del que encara es fa en d'altres llocs de més al sud; la persecució aquàtica dels ànecs s'exercia, segons els programes de festa major, des del 1954 o, segons la brama popular, des de 1918. I a l'Escala, Josep Tero, el cantautor empordanès de trajectòria més llarga, digna i insubornable, ha presentat amb un concert, i acompanyat per Marina Rossell i Maria del Mar Bonet, el disc de cançons fetes sobre poemes del grec Konstandinos Kavafis.

EL BAIX EMPORDÀ

puri abarca

L'antic camí d'Empúries | El conegut com a camí d'Empúries era un ramal secundari de la Via Augusta —la gran via romana que passava per Girona— i enllaçava pobles del Baix Empordà amb la ciutat grega d'*Emporium*. Sortia de Medinyà, travessava el Ter i anava cap a Sant Martí Vell i Cruïlles, des d'on es dirigia cap a Canapost, els Clots de Sant Julià, Ullastret, Serra de Daró i, vorejant el Montgrí, arribava a Empúries. El camí era fonamental per als pobles de l'antiguitat —el van utilitzar ibers, grecs, romans...— que van viure a la zona. Des de fa uns anys, han sorgit iniciatives per recuperar diferents

PURI ABARCA

>> *Un dels diorames de la col·lecció del monestir de Solius.*

trams del camí, al llarg del qual encara es veuen restes de l'empedrat i roderes de carruatges. Una d'aquestes iniciatives és la de l'Ajuntament d'Ullastret, que ha iniciat el projecte d'adequació del tram en el seu municipi, en col·laboració amb el Museu d'Arqueologia de Catalunya a Ullastret. Un pas important per al patrimoni, que haurien de seguir altres administracions públiques.

El «tesor» de Solius | El monestir de Santa Maria de Solius, situat en el municipi de Santa Cristina d'Aro, protegeix dintre dels seus murs un autèntic «tesor» de gran valor artístic, popular i religiós: la seva col·lecció de diorames. La col·lecció, que es pot visitar durant tot l'any, reuneix una trentena de diorames, el primer dels quals el va construir el monjo Gilbert Galceran —que ja havia fet exposicions de pessebres a l'exterior, com ara a Roma i a Friburg (Suïssa)— l'any 1970. Ha continuat la seva tasca el monjo Albert Fontanet. L'exposició, encara no tancada, sobreviu per la cura que en tenen els monjos i per les aportacions voluntàries dels visitants. El monestir va ser fundat el dia 21 de gener de 1967, després del Concili Vaticà II, per un petit grup de monjos provinents del monestir de

Poblet. Forma part de la Congregació Cistercenca de la Corona d'Aragó, juntament amb l'abadia de Poblet i els monestirs femenins de Vallbona de les Monges i Valldonzella (Barcelona).

Viure «la mar» | Des que es va iniciar el curs escolar, el Museu de la Pesca de Palamós porta a terme el programa pedagògic anual *Viu la Mar*, una iniciativa adreçada a difondre entre els alumnes tot el que fa referència al medi marí i a l'aprofitament dels seus recursos. Cada curs, passen pel programa uns cinc mil alumnes, els quals realitzen visites guiades al museu, a les barques i a l'espai del peix, i participen en tallers de ciències socials, educació ambiental, recerca, navegació i gastronomia. Coneixen les diverses espècies de la Mediterrània i són introduïts en la difícil tasca de preservació del medi. La recerca i la divulgació sobre el litoral, la pesca i el seu patrimoni es veuen reforçades pel servei d'informació Documare, especialitzat en la temàtica marina i pesquera de Catalunya. Amb seu al Museu de la Pesca, el servei, creat l'any 2006 per la Universitat de Girona, l'Ajuntament de Palamós i la Fundació Promediterrània, conté un valuós fons de col·leccions especialitzades.

LA CERDANYA

sandra adam

Els amants de Montellà | Aquest estiu passat he tingut el goig de conèixer alguns dels membres del Grup d'Amics de Montellà. Gent que des de fa més de 33 anys dediquen el seu temps al poble que els va veure néixer, del qual són descendents o que els ha acollit durant les vacances anuals. Aquest grup d'aficionats es va fundar l'any 1983 per defensar el patrimoni natural, rural i tradicional del poble de Montellà de Cadí. Des de llavors, una llista amb gairebé trenta projectes han estat realitzats. Entre tots, destaca el bateig de tres campanes noves per a l'església de Sant Serni, la recuperació de l'aplec de Santa Magdalena o els centenars de fotografies recollides en fons familiars que van exposar sota el títol *Montellà ahir, te'n recordes?*

Aquest any estan d'enhorabona perquè per fi inauguraran un local propi al centre del poble, ben a tocar de l'església. Aquest espai els permetrà crear un punt de trobada per al grup i per a tots els amants del poble, i també arxivar les publicacions pròpies. De fet, el grup té un aparador magnífic titulat *Fil Directe*, una revista que enguany ha celebrat els vint anys amb el seu número 39. És a través d'aquesta publicació que podeu seguir la pista al grup i estar al dia de les activitats de Montellà. Per als que sou fora i no en pugueu gaudir en paper, no dubteu a connectar-vos al web, on podeu consultar tots els números d'un grup d'amics consagrat al seu poble

La Història de la Cerdanya | Per fi arriba a Cerdanya la col·lecció *Història de les comarques gironines* que edita la Diputació de Girona. Dins d'aquesta col·lecció, s'han anat publicant els volums de les diferents comarques de la província de Girona menys el del Ripollès i el de Cerdanya. Tot just ara s'enceta la redacció del volum que explica la història de la nostra comarca.

Les publicacions a Cerdanya no s'han aturat mai, però aquest projecte permetrà reunir en un mateix volum al

voltant de seixanta autors de la comarca especialistes en els diferents períodes de la història, des de la prehistòria fins a la història contemporània. Aquest llibre de més de mil pàgines recollirà el que fins avui coneixem de la nostra comarca. Un bon exercici on es podrà veure l'estat de la qüestió pel que fa a la història de la comarca. Les particularitats del territori faran que en aquest volum no es consideri ni la frontera francesa ni la divisió provincial entre Girona i Lleida, i es treballi Cerdanya com una comarca indivisible.

Es preveu que el volum es publiqui a finals de l'any 2018 o a principis del 2019. Ara només cal esperar —amb impaciència— el resultat d'aquest projecte.

LA GARROTXA

joan sala

Les variants que no passen de projectes | Un dels problemes actuals de les comunicacions a la comarca és l'enllaç dels túnels de Bracons amb la xarxa comarcal, que actualment passa pel mig de les Preses i per un vial d'Olot que ha esdevingut urbà i totalment insuficient. Des del primer moment que es van obrir els túnels es van prendre algunes mesures, com no deixar passar camionatge que no tingués origen o destí a la comarca, però tot i això les cues en hores punta en aquests dos municipis són insostenibles. S'ha de fer una

>> Cues diàries de cotxes a les Preses.

circumval·lació a les Preses. Fa anys que es fan avantprojectes, projectes i reunions. Unes vegades es fa passar la variant per un costat, agafant terrenys del municipi de la Vall d'en Bas; d'altres, va soterrada; també la feien pujar a la serra de Xenacs amb un túnel d'una llargada considerable. Però passen els anys i el color dels polítics que governen el país, i tot continua igual. Darrerament han presentat un nou projecte per fer dues rotondes a les Preses, fet que ha aixecat un gran rebuig entre els presencs, que han omplert els balcons amb cartells reprovatoris i recollit signatures contràries al projecte. Una manca de solucions semblant pateix la variant d'Olot. La inoperància dels governants sempre castiga els contribuents, que en pateixen les conseqüències.

Temps de celebracions | Hem de fer esment al 34è festival Ésdansa de les Preses per la projecció nacional i internacional que ha assolit, fins esdevenir un dels festivals de referència dins el món de la dansa d'arrel tradicional. S'ha apostat per entendre la dansa com un treball creatiu actual, viu i dinàmic en constant procés de regeneració i allunyat dels prejudicis en què sovint l'han encasellat. Sant Privat d'en Bas continua celebrant anualment la dansa de Sant Isidre, d'arrels molt llunyanes, com recullen els folkloristes. És una dansa que, amb variacions, es ballava en molts pobles del Principat, però aquí ha arribat amb energia fins als nostres dies. A Riudaura se celebra cada estiu

LA COMARCA D'OLOI

el festival de cançons i tonades tradicionals. Hi intervenen convidats d'arreu dels Països Catalans, que interpreten romanços, boleros, jotes i seguidilles. Cantautors riudaurencs interpreten cançons en escenaris inusuals, com finestres, balconades de les cases o racons de la plaça Major.

El setmanari *La Garrotxa* també està de celebració: la del primer aniversari d'impressió de tota la revista en color. Segons els baròmetres de la comunicació, EGM és el primer setmanari de Catalunya. Darrerament ha viscut una gran transformació amb joves professionals que han rellevat els qui van iniciar la publicació fa 36 anys.

Una gran iniciativa | Una iniciativa de molt d'interès és la creació d'una residència d'Arts, Ciències i Humanitats d'Olot, on conviuran i treballaran escriptors, traductors, artistes de diverses disciplines, estudiosos i científics. Faber, el nom de la residència, és una experiència inèdita al nostre país en què s'ofereixen estades de treball interdisciplinari en un indret paradisiac de la comarca i obert a persones d'arreu del món. Enguany ja hi ha hagut dos períodes d'un mes en què ha aplegat persones de gran projecció.

EL GIRONÈS

dani vivern

Llum al final del túnel? | Marta Madrenas, alcaldessa de Girona, ha dit que algunes coses al Parc Central «no s'han fet bé». I s'ha quedat curta amb la diagnosi. Els fets i el temps —vuit anys que dura la broma— han donat la raó als que profetitzàvem patafis d'Adif. L'excalde Puigdemont va començar a alertar que alguna cosa no rutllava —recorden vostès la doble inundació de les vies soterrades?— i ara l'alcaldessa ha encarregat un informe al detall amb totes les irregularitats. Fins i tot, si és el cas, es podria recórrer a la via judicial per obtenir compensacions per tot el que ha hagut de passar aquell sector a causa d'unes decisions preses amb una

MARTÍ ARTALEJO

>> 2016: Onze de Setembre a Salt.

lleugeresa de mal explicar i una aplicació encara més maldestra. Ara que es veu el final del túnel tenim AVE, sí, i dels pocs amb una demanda raonable. Però rodalies continua literalment penjada del viaducte. Per cert: alguna cosa diuen que s'està fent a la futura (?) estació d'autobusos soterrada. Vist que als aparcaments subterranis gironins no els surten els comptes, potser que es replantegin la utilització d'aquest espai, que els autobusos ja estan bé on són. I els quioscos també.

Salt, una vila sofrerta i digna | La vila de Salt està acostumada a sortir als mitjans per casuístiques poc galdoses. Tota la vida, com la resta de saltencs, he estat blanc de les brometes sobre «el manicomi de Salt» i, més recentment, sobre el suposat malestar amb què s'hi deu viure, pel fet de ser un «poble dormitori» i amb un altíssim índex d'immigració. Aquest Onze de Setembre s'ha demostrat que aquest sofrert poble pot, per exemple, acollir dignament una jornada tan destacada, amb visita reivindicativa inclosa del president de la Generalitat. Decididament, Salt ha canviat en molts aspectes —alguns, deplorables, com la poc racional política circulatòria— però també ha sabut modernitzar-se, fer referèndums —han dit que sí a Ikea— i, actualment, patir menys problemes de convivència que alguns barris de la veïna Girona, als quals convé un rentat

de cara urgent. Impedir la proliferació de brutícia, guetos i ocupacions il·legals a Sant Narcís —per esmentar un sector calent— aturaria la degradació d'un barri que ja ha sofert prou.

Girona sona | Unes jornades de química organometàlica van aplegar el setembre, a Girona, uns 250 especialistes d'una vintena de països d'arreu del món. La UdG i el Grup Especialitzat de Química Organometàlica, de la Reial Societat Espanyola de Química, van ser-ne els organitzadors. Entre congressos internacionals i els rècords de visitants, Girona ha pujat molts de punts en el rànquing de destinacions. Llàstima que les polítiques aeroportuàries no hi acompanyin, i que d'altres congressos de tema més delicat, segons el Ministerio de Justicia, ens siguin presumptament vetats. I llàstima que faci aigües el Parc Científic i Tecnològic.

EL PLA DE L'ESTANY

xavi xargay

Birravenut | Aquesta crònica es podria llegir gairebé com un apèndix —millor: com una nota a peu de pàgina— al darrer dossier de la *Revista*, perquè al po-

ble de Vilavenut s'ha celebrat la II Festa de la Cervesa. El primer encert és el joc de paraules del nom (fins i tot la comunitat xinesa pladestanyenca aprendrà a dir correctament el nom del poble). Vilavenut és un poble del municipi de Fontcoberta absolutament encantador, i la realització de la fira és un exemple més de com la unió de la base fa la força: la microcerveseria, els participants apassionats de la cervesa, els joves de la comissió de festes i les institucions. S'hi podien tastar, previ pagament, fins a catorze cerveses artesanals, deu de les quals eren catalanes i una per a celíacs. S'hi podien menjar tapes i assistir a diferents concerts. També els més petits van tenir el seu espai, sense cervesa, és clar. Acabava l'ambientació un conjunt de motos antigues, amb un autocar de l'any de la picor i una «meca» (així en diem a casa): un tricicle amb caixa de fusta posterior per al transport. Esperem que l'empenta continuï i podem gaudir de força fires més.

Lectures | Amb l'inic del curs escolar arriben les col·leccions de fascicles, els polítics tornen a la feina i els programes de televisió comencen la lluita pel minut d'or. També, més modestament, a la comarca del Pla de l'Estany es reprenen els diferents clubs de lectura, organitzats per les biblioteques públiques —a Banyoles i Porqueres— o per entitats privades, com la llibreria L'Altell, que, a més de presentacions de llibres, organitza mensualment un club de lectura per a adults, un altre per a joves i un darrer amb llibres en anglès.

>> *La llibreria L'Altell de Banyoles.*

(Per cert, L'Altell està de celebració: fa 25 anys que nodreix culturalment els pladestanyencs, la qual cosa, avui dia, té un mèrit notabilíssim). Aquest curs s'ha afegit a l'hàbit dels comentaris de llibres el poble de Serinyà, que disposa de l'espai dedicat a Francesca Bartrina per realitzar lectures comentades.

EL RIPOLLÈS *ramon alabau*

Poesia al Ripollès | Enguany s'ha recordat a Ripoll l'inici de la Guerra Civil, ara fa 80 anys. A la sala de plens «Eudald Pradell» de l'Ajuntament es van comentar les actes municipals de l'època, mentre que la biblioteca Lambert Mata ofería un espai amb llibres, revistes i documentals sobre el tema. La cirereta la va posar el muntatge *¿Quieres venir a tomar una copa con García Lorca?*, que escenificava una impossible vetllada lírica del poeta amb els seus amics de Madrid abans d'anar a Granada, on seria assassinat. L'afluència de públic fou tan nombrosa —de fet, més de cent persones, que van omplir de gom a gom la sala Josep Maria Anglada, van poder gaudir de la vivència— que l'espectacle es va repetir un cop acabada la representació per als assistents que havien quedat fora. La veu diàfana, subtil, matisada i enèrgica de la ripollesa Eva Estebas i Vilaplana va encisar l'auditori amb la seva interpretació de les cançons lorquianes.

La poesia ha estat present també a Vallfogona del Ripollès. En l'emblemàtic paratge del comunidor de l'església de Sant Julià, el poeta Màrius Sampere, després d'escoltar la recitació d'un recull de les seves obres, va rebre el premi «La mirada oberta» dins el marc del V Memorial Josep M. Jubells. Cèlia Sánchez-Mústich va fer una glossa sobre el poeta i va presentar la plaquette *Deixa't venir*, cicle d'onze poemes publicats a la col·lecció Senhal, que edita la Llibreria 22 i l'Ajuntament de Girona, i que ha comptat amb la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes.

El Ripollès es belluga | Estimulant, l'excel·lent de dos alumnes de l'Abat Oliba a la selectivitat; ocurrent, la idea de potenciar el centenar de búnquers del municipi de Toses per atreure visitants; reeixida, l'onzena trobada de l'associació de professionals dels centres pedagògics a Ripoll; essencial, el reconeixement per part del Govern de la singularitat dels micropobles (catorze a casa nostra); prometedor, el pacte per a la indústria amb la finalitat de fomentar el teixit empresarial i el creixement; concorregut, el cap de setmana ramader de Setcases amb la tradicional donada de sal a les vaques i la festa del xai; necessària, l'adjudicació per part d'Adif de 840.000 euros per millorar la línia de tren; oportuna, la licitació del Departament de Territori i Sostenibilitat per allargar la Ruta del Ferro; responsable, la utilització a Ogassa d'una caldera de biomassa com a font de calor; justa, la qualificació de Beget com a Bé Cultural d'Interès Nacional; progressives, les excavacions a la Torre de Campelles i les accions arqueològiques del castell de Milany; contundent, la moció aprovada per unanimitat sobre la recuperació de la memòria històrica a Ripoll. El Ripollès es belluga.

LA SELVA *joan domènech*

VI Festival Concurs de Corals a Lloret | A l'estiu passen per la vila moltes bandes, orquestres i formacions corals

que estan de vacances i ofereixen actuacions gratuïtes a la plaça de l'Ajuntament o dins de l'església parroquial. Cada any, a més —i ja en fa cinc— el músic polonès Jarek Pyzia, establert a Lloret, organitza un magne festival de corals, primer poloneses però ara també d'altres nacionalitats, que tenen una gran qualitat. Malgrat els anuncis, l'activitat turística de l'estiu i la feina de la gent fa que el festival sigui desaprofitat. Potser l'Ajuntament s'hi hauria d'implicar més i ajudar a donar-hi tot el relleu i la difusió que mereix. No passa gaire sovint poder escoltar una vintena de formacions de primeríssima categoria que, al llarg de quatre dies, ofereixen unes actuacions acuradíssimes a l'església i al teatre municipal. Enguany hi ha hagut corals de Polònia, Estònia, Lituània, Itàlia, Txèquia, França i d'altres llocs que han deixat el públic embadalit. Es tracta d'un certamen que s'hauria de consolidar i afegir al calendari musical local com un festival anual d'autèntic prestigi.

Esports i medalles a Santa Coloma de Farners | L'activitat esportiva colomenca va a més. Vegem-ho amb dos exemples. El Club de Patinatge Artístic acaba de celebrar els 40 anys d'existència. Va néixer a començaments de 1976, convertit en una secció del Club Olímpic Farners. El 1993, però, es va dissoldre, i el patinatge va constituir un club nou. Al llarg dels anys han passat per aquest col·lectiu molts patinadors i patinadores que han portat les seves actuacions als campionats de Catalu-

JOAN DOMENECH

>> VI Festival Concurs de Corals a Lloret.

nya, d'Espanya, d'Europa i fins i tot del món. D'altra banda, en el camp de la natació, el CN Farners té una figura en el nedador Stanislav Sevladinov, el nom del qual revela ja el pes específic que va tenint la immigració no solament a la zona costanera. Stanislav ha quedat tercer als Campionats de Catalunya i, per tant, ha portat al Club Natació Farners la primera medalla de bronze, després de cinquanta anys d'història.

«La Safa» de Blanes | Aquesta indústria, que té un llarg recorregut històric i que ha donat feina i vida a moltíssimes famílies de Blanes i de tot l'entorn, està aturada i en perill de tancament. Actualment, i després d'haver canviat de nom en els darrers temps, és coneguda amb

el nom de Nylstar. Les últimes notícies parlen d'una davallada notable de la producció, tot i que, segons els entesos, fabriquen un fil anomenat Poliamida 6.6 dels millors del món. També tenen una bona tecnologia que ha fet possible, fins ara, exportar als països asiàtics tot i la competència d'allà. Des que va comprar el conjunt el grup Praedium, s'ha especulat sobre l'interès pels terrenys, esperant que l'Ajuntament faciliti una requalificació que hi permeti usos comercials o residencials. El Consistori, però, sembla que no està per aquests canvis ni per parcel·lacions. El que resulta evident és que s'haurà d'anar a un concurs de creditors o cercar altres formes de recuperar una mínima base econòmica que rellanci l'empresa, si és possible.

GIRONINS A L'EXTERIOR

guillem molla

Pioneer Valley | Enceto el quart any als Estats Units i espero el bus gratuït per anar a la Universitat de Massachusetts, a la vila d'Amherst. Som al bell mig del Pioneer Valley, un paratge on hi ha més universitats que municipis i banderes de l'orgull als portals de les esglésies. Als cafès, avis i jovent comparteixen espai sense apartar la mirada del macbook. Una noia anota comentaris en un poemari d'Emily Dickinson i porta tatuatges amb cites de Tarkovski i Joyce. Encara fa calor, però aviat quedarem colgats de fulles tardorals i entraran en escena guants folrats, pales i sal per

desglaçar. Les quatre estacions són tangibles. Un cop a la facultat, saludo l'alumnat matiner que ja és dins l'aula. Al llarg de les diverses activitats culturals catalanes que farem durant el curs, tindran ocasió de coincidir amb altres catalans, alguns de Girona, com en Pau i la Sandra, estudiants de doctorat, i la Sira, que ha vingut a passar un any d'au-pair. Surto d'allà quan ja és fosc i veig corredisses d'esquirols pel campus. A prop de casa se senten udolar els coiots i recordo que, abans no me'n vagi d'aquí, he de fer més fotos del riu Connecticut serpentejant la vall camí de l'Atlàntic.